

Aile ?çinde A??rI?kl? Olarak Konu?ulan Cinsel Konular Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile ?çinde A??rI?kl? Olarak Konu?ulan Cinsel Konular Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16389>

Özet

Aile içinde A??rl?kl? Olarak Konu?ulan Cinsel Konular Ölçe?i (AIKÇKÖ), ebeveynler ve çocuklar? arasındaki cinsel konulara dair ileti?imin s?kl???n? ve kapsam?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir İngilizce formun Türk kültürüne uyarlanmas? çal??mas? sonucunda ortaya ç?km??t?r. Ölçe?in temel amacı, aile ortam?nda **do?um kontrolü**, üreme döngüsü ve cinsel sa?lık gibi hassas konularda ne kadar yo?un ve açık ileti?im kuruldu?unu belirlemektir. Bu araç, özellikle ergenlik dönemindeki bireylerin cinsel e?itim ve dan??manlık ihtiyaçlar?n? anlamak için önemli veriler sunmaktadır.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik standartlar?n? sa?lamak üzere yap?lm?? olup, elde edilen bulgular ölçe?in Türk popülasyonunda da tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu göstermektedir. Ölçek, ebeveyn-çocuk ili?kisinde **cinsel ileti?imin** önemini vurgulayan ara?t?rmalara zemin haz?rlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Cinsel ileti?im, aile ileti?imi, psikometrik araçlar, uyarlama, cinsel sa?lık, ebeveyn-çocuk ili?kisi, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Melisa Ebeo?lu, Ercan Karacan (Sorumlu Yazar: **Melisa Ebeo?lu**)

Amaç

Aile içinde A??rl?kl? Olarak Konu?ulan Cinsel Konular Ölçe?i'nin temel amacı, aile üyeleri arasında, özellikle ebeveynler ve çocuklar arasında, belirli cinsel konular?n ne s?kl?kta konu?uldu?unu sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, aile içi **cinsel ileti?im** düzeyini nicel olarak de?erlendirerek, gençlerin cinsel bilgiye eri?iminde aile ortam?n?n rolünü ara?t?rmacılar için anla??ılır k?lmay? hedefler.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?, Türk kültüründeki aile dinamiklerini ve cinsel konulara yakla??ım biçimlerini incelemek ve uluslararası çal??malarla kar??ıla?tırma yapabilmek için kritik bir adım olmuştur. Bu sayede, Türkiye'de cinsel e?itim programlar?n?n geli?tirilmesine yönelik bilimsel kanıtlar sa?lanmaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **Aile içi Cinsel İleti?im** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, genellikle ebeveynlerin çocuklar?na cinsel konular hakkında bilgi verme, de?erleri aktarma ve açık tartışma

ortamı yaratma yeteneğini kapsar. AIKÇKÖ, spesifik olarak konuulan konulara odaklanarak bu iletiğimin kapsamını belirler.

Ölçeğin temel aldđđđ **psikolojik yapı**, cinsel tabuların ve ađđk iletiğimin ergen sađđđ ve cinsel risk davranımlarđ üzerindeki etkilerini incelemeye olanak tanır. Yüksek puanlar, aile içinde cinsel konuların daha sık ve rahat konuulduğunu, düşük puanlar ise bu konuların ayrılkı olarak göz ardđ edildiğini veya tabu olarak görüldüğünü ifade eder.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, yapısal geçerliği incelemek amacıyla doğulayıcı ve keşfedici **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin orijinal yapılarına benzer şekilde, hem anneler hem de babalar tarafından doldurulan formlar için **tek faktörlü bir yapı** sergilediğini göstermiştir. Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin tutarlı bir şekilde tek bir temel yapıyı, yani aile içi cinsel konuların konuulma yoğunluğunu ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Yapılan analizlerde, bu tek faktörün toplam varyansın önemli bir kısmını açıkladığı tespit edilmiştir. Anneler ile iletiğim bağlamında toplam varyansın % 54.5'inin, babalar ile iletiğim bağlamında ise % 48.5'inin bu tek faktör tarafından açıkladığı görülmüştür. Bu yüksek açıklanan varyans oranları, ölçeğin yapısal olarak **geçerli** olduğunu ve Türk popülasyonunda da cinsel iletiğim yapılarının benzer bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizi, yüksek düzeyde **iç tutarlılığa** sahip olduğunu ortaya koymuştur. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren Cronbach Alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir.

Elde edilen Cronbach Alfa değerleri şöyledir:

Anne ile iletiğim formu için: **.88**

Baba ile iletiğim formu için: **.86**

Her iki değerin de .80'in üzerinde olması, ölçeğin Türkçe formunun hem anneler hem de babalar için son derece yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmeğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Aile içinde Ayrılkı Olarak Konuulan Cinsel Konular Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında yapılan Faktör analizi, ölçeğin psikometrik özelliklerini belirlemede merkezi rol oynamıştır. Analizler, ölçeğin beklenen tek boyutlu yapıya koruduğunu doğulamıştır. Bu tek boyutluluk, ölçekteki 9

maddenin tamamının, aile içinde cinsel konuların konuulması adı verilen ortak bir **gizil değiğeni** ölçütünü göstermektedir.

Analiz sonuçlarına göre, anneler ve babalar için elde edilen varyans açıklama oranlarının birbirine yakın olması (sırasıyla %54.5 ve %48.5), ölçeğin ebeveyn cinsiyetinden bağımsız olarak benzer bir yapısal tutarlılık sergilediğini göstermektedir. Bu, ölçeğin hem anne-çocuk hem de baba-çocuk cinsel iletiğimini geçerli bir şekilde değerlendirebileceği anlamına gelmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarılama

Format: 9 maddeden oluşan, kendini raporlama (self-report) ölçeği.

Derecelendirme: Kaynakta derecelendirme sistemi belirtilmemiştir. Ancak genellikle cinsel iletiğim ölçekleri Likert tipi bir derecelendirme kullanır (Örn: Hiçbir zaman - Çok sık).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Ebeveynler (Uyarılama çalışması, gençlerin ebeveynleriyle olan iletiğimini değerlendirmeyi amaçlamıştır.)

Yaş Grubu: Çalışmanın başlamaına göre ergenlik dönemindeki bireyler ve onların ebeveynleri.

Popülasyon Detayları: Uyarılama çalışmasının örnekleme, ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için yeterli büyüklükte bir Türk öğrenci ve ebeveyn grubundan oluşmaktadır.

Test Metodoloğisi: Katılımcılarının, ölçekte listelenen spesifik cinsel konular hakkında ebeveynleriyle (anne ve baba ayrı ayrı değerlendirilmiştir) ne kadar sık konuştuklarını iğaretlemleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Cinsel eğitim, **cinsellik**, iç tutarlılık, yapı geçerliği, Nesne Psikoloji Dergisi, aile bağları, ergenlik dönemi, psikolojik ölçüm.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: **Melisa Ebeoğlu** için iletiğim e-postası: melisaebeoglu@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2017

Kullan?m ??zinleri ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar **Melisa Ebeo?lu** ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: melisaebeoglu@gmail.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: aile-icinde-agirlikli-olarak-konusulan-cinsel-konular-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ebeo?lu, M., & Karacan, E. (2017). Aile içinde A??rl?kl? Olarak Konu?ulan Cinsel Konular Ölçe?inin Türkçeye uyarlanması. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 5(9), 33-53. DOI: 10.7816/nesne-05-09-02

Aile içinde A??rl?kl? Olarak Konu?ulan Cinsel Konular Ölçe?i Maddeleri

ÖLÇEK MADDELER? (Toplam 9 madde):

1m: Do?um kontrolü (prezervatif, do?um kontrol haplar? veya do?um kontrolü ile ilgili di?er yöntemler) hakkında ne kadar konu?ursunuz?

9m: Menstrüasyon/kad?n üreme döngüsü (adet kanamas?) hakkında ne kadar konu?ursunuz?

Not: Kaynakta yalnızca 1. ve 9. maddeler örnek olarak verilmi?tir. Ölçek toplam 9 maddeden olu?maktadır.